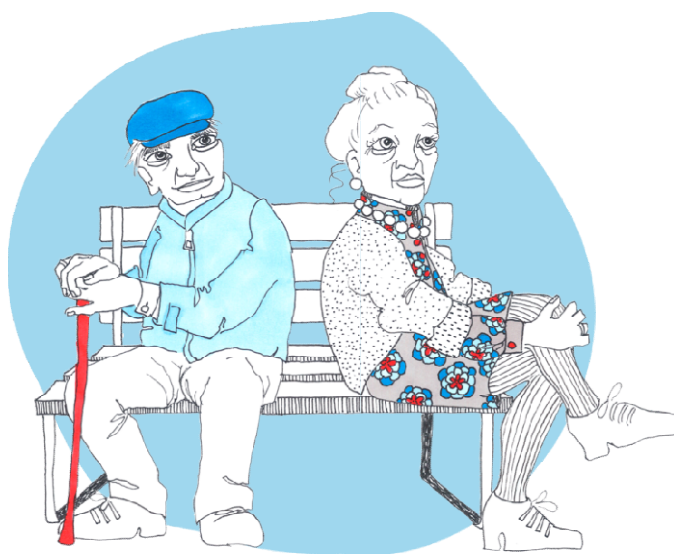

Byrån mot diskriminering i Östergötland

Verksamhetsberättelse 2022

BYRÅN MOT
DISKRIMINERING
I ÖSTERGÖTLAND

Innehåll

1. Inledning	2
2. Organisation	2
2.1 Styrelsen	2
2.2 Personal.....	3
2.2.1 Kompetensutveckling	3
2.2.2 Arbetsmiljö	5
3. Verksamhet	5
3.1 Individärenden	6
3.2 Informations- och utbildningsinsatser	7
- Förintelsens minnesdag	8
- Internationella kvinnodagen Linköping	8
- Dagen mot rasism.....	8
- Diskrimineringsrätt för ombudsmän och fackligt aktiva	8
- Evikomp.....	8
- Utbildning av ambassadörer, för höjt deltagande i valet 2022.....	8
- Informationsföreläsningar	9
- Föreläsningar till studenter på Liu.....	9
- East Pride.....	9
- Hbtqia + för ABD:er	9
- Utbildningsserie hbtqia i skola och förskola.....	9
- Linköping Pride	10
- Vad är demokrati? (Föreläsning på Norrköpings stadsmuseum)	10
- Demokratiföreläsningar (Föreläsningar i samarbete med ABF Finspång och Mölby)....	10
- Diskriminering och praktiskt arbete utifrån aktiva åtgärder.....	10
- Länsstudiedagen.....	11
- Koll på jobbet.....	11
- Volontärföreläsningar	11
- Vårdförbundet - Utbildning för länets fackanslutna skolsköterskor.....	11
- Fackförbundet Byggnads ungdomskonferens.....	12
- Dagen mot diskriminering.....	12
- Mänskliga rättighetsdagarna 2022 i Örebro	12
3.3 Projekt.....	13
4. Samarbeten och arrangemang.....	17
4.1 Samarbeten lokalt	17
4.2 Samarbeten regionalt.....	18
4.3 Samarbeten nationellt.....	18
5. Kommunikation och marknadsföring.....	19
5.1 Gemensam kommunikationskampanj med antidiskrimineringsbyråer i Sverige	19
5.2 Byrån i media.....	19
6. Medlemmar.....	20
6.1 Volontärverksamhet.....	19
Bilaga 1. Statistik ärenden	20
Bilaga 2. Statistik utbildningsinsatser	22
Bilaga 3. Statistik utåtriktade evenemang	26

1. Inledning

Byrån mot diskriminering i Östergötland (Byrån) har funnits i Norrköping sedan år 1999. Verksamheten har successivt utvecklats genom att etablera nya samarbeten och genom att ta fram ny kunskap och nya metoder.

På nationell nivå är det svårt att komma åt den diskriminering som sker lokalt och regionalt. Därför har Byrån en på lokal och regional nivå tvådelad verksamhet som innefattar ärendehantering samt främjande och förebyggande verksamhet med information, utbildning och opinionsbildning, vilket utgör ett nödvändigt komplement till Diskrimineringsombudsmannens arbete.

Under 2022 har arbetet mot diskriminering fortsatt genom att vi har nått nya målgrupper och utvecklat nya utbildningar och metoder. Vi har fått fördjupade kunskaper utifrån våra projekt och vår ordinarie verksamhet och det har bidragit till att stärka vårt antidiskrimineringsarbete.

2. Organisation

Byrån verkade under RödaKorsets huvudmannaskap från och med 1999, men är sedan 2004 en ideell förening med en styrelse som huvudman.

2.1 Styrelsen

Styrelsens ledamöter och suppleanter 2022		
Roll	Namn	Period
Ordförande	Sandra Isaksson	2021-2023
Kassör	Andreas Westöö	2022-2024
Ledamot	Marie Bager	2021-2023
Ledamot	Joakim Johansson	2022-2024
Ledamot	SeydiBarkarmo	2022-2024
Suppleant	Orlando Cardenas	2022-2023
Suppleant	Camilla Egberth	2022-2023
Suppleant	Elena Jumrukovska	2022-2023
Revisorer (extern)	Ola Jakobsson	2022-2023
Revisorer(intern)	Roger Källs	2022-2023
Revisor suppleant	Sven-Åke Molund	2022-2023

2.2 Personal

Byrån har under 2022 haft 9 anställda som har arbetat under olika perioder och haft olika tjänstgöringsgrad. Nedan framgår en närmre redogörelse av personal.

Namn	Tjänst	Tjänstgöringsgrad	Kommentar
PranveraBahtiri	Verksamhetsledare och jurist	100%	Föräldraledig 75%
Asima Skopo	Verksamhetsledare och ekonomiansvarig	50 %	
GhyslaineNindorera	Kommunikatör	100 %	
Elias Ibrahim	Jurist	100 %	
Karin Granholm	Utbildningsansvarig	100 %	
Ellen Söderström	Projektledare KPL	100 %	100% föräldraledig from 7 november, 2022
Emma Nilsson	Projektledare KPL	100 %	Vikarierar för Ellen Söderström
Anna Gunnarsson	Utbildare	100%	Påbörjade sin anställning 17/10-2022. Utbildare i KPL 75% och 25% i ordinarie.
Rickard Johansson	Utbildare	100%	

2.2.1 Kompetensutveckling

Under 2022 har Byråns anställda fått möjlighet att delta i kompetensutveckling som har berört olika områden inom diskriminering och mänskliga rättigheter. Nedan framgår en närmre redogörelse.

- Hur kan civilsamhället förhålla sig till Sverigedemokraterna?

Om hur civilsamhället kan förhålla sig till den nya riksdagen och regeringen i sitt påverkansarbete. Frågor som lyftes var bland annat om det går att undvika kontakt med ett parti som samlar över 20 procent av de svenska rösterna och vad man bör tänka på om man väljer att mötas med företrädare från partiet.

- Ett inkluderande Sverige

Ett digitalt Symposium för en inkluderande arbetsmarknad. Föreläsare från industri- och finansvärlden talade om hur personer exkluderas från svensk arbetsmarknad på grund av etnicitet.

- Hur ser vi på ålder?

En digital föreläsning om ålderism arrangerat av Unionen. Föreläsare John Mellkvist.

- Allas ansvar?

En digital konferens om utsatta områden och om olika organisationers arbete där och om hur man kan arbeta för att stärka boendes trygghet.

- Transpersoner i arbetsliv och organisationer

Två föreläsningar om att göra transinkludering i organisationer, en analys av möjligheter, hinder och motstånd som anställda i offentlig verksamhet ställs inför i sitt arbete, samt om diskriminering av transpersoner vid rekrytering, om svårigheterna med att kartlägga diskriminering av transpersoner samt komplexiteten med de underliggande mekanismerna.

- Linköping Pride

Under Pride deltog Byråns utbildare på föreläsningar kallade "Fler nyanser än grått – hur det är att vara äldre och HBTQI", som behandlade vad vi menar när vi pratar om äldre och om hur livsvillkoren för äldre hbtqi-personer, samt "HBTQI och våld i nära relationer" som handlade om skillnader och likheter av våld i samkönade och olikkönaderelationer.

- Diskrimineringsombudsmannens träffar med ADB:erna

Seminarier med Diskrimineringsombudsmannen och alla antidiskrimineringsbyråer där vi gemensamt diskuterat olika teman. I det nya formatet får ADB:er vara med och forma seminarierna som ska hållas, och fortsättningsvis kommer vi få möjlighet att delta i planeringsmöten på myndigheten inför dessa träffar.

- Forum för dialog genom bildningsförbundet

Två träffar med fokus på volontärskap och ideellt arbete där det ingått föreläsningar och efterföljande diskussioner med representanter från länets olika organisationer och kommuner.

2.2.2 Arbetsmiljö

Under 2022 har Byråns verksamhetsledare fortsatt arbetet med att tillämpa rutiner som uppskattas av medarbetarna och att ständigt ha dialog med arbetsgruppen för att kunna fånga upp eventuella brister eller andra aspekter som kan påverka arbetstagare eller arbetsmiljön.

Sedan pandemin har Byråns verksamhet till större delen bedrivits digitalt och på distans, men under 2022 kunde vi återgå till att i allt större utsträckning arbeta på kontoret och att öppna upp verksamheten. Vi har fortsatt haft veckovisa samtal med medarbetare och veckovisa måndagsmöten. Det har utförts medarbetarsamtal, kompetensutveckling efter behov och intresse hos medarbetarna men också utifrån verksamhetens behov för utveckling. Vi har även två skyddsombud på byrån som har återkommande träffar med personalen och som sedan rapporterar till verksamhetsledarna i syfte att få en bättre bild av medarbetarnas mående och arbetssituation.

För verksamhetsledarna är det också viktigt att i kontakten och mötena med styrelsen att rapportera om arbetsmiljön och om sådant som påverkar eller kan påverka medarbetarnas mående och arbetsmiljö.

3. Verksamhet

Byråns verksamhet består dels av juridisk rådgivning och handläggning av individärenden, dels av information och utbildning i antidiskrimineringslagstiftningen och mänskliga rättigheter.

Under 2022 har Byrån fortsatt tagit emot ärenden från kommuninvånare i Östergötland. Byrån har även genomfört informations- och utbildningsinsatser för olika aktörer inom flera av de områden som skyddas av Diskrimineringslagen.

Arbetet har också inneburit att stärka Byrån internt genom att vi har anställt två nya, samt haft anställda som kommit tillbaka från föräldraledighet och anställda som har gått på föräldraledighet. Det har inneburit att vi har behövt omorganisera och att strukturera om arbete.

Under verksamhetsåret 2022 har Byrån utvecklats med nya kunskaper och utvecklat nya verktyg och metoder som vi har kunnat lägga i vår verktygslåda i

arbetet mot diskriminering. Vi har uppnått mycket goda resultat i projektet Koll på lagen och dessutom beviljats ett nytt projekt av Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor.

3.1 Individärenden

Byrån mot diskriminering i Östergötland har under perioden gjort insatser i 31 ärenden. Vidare har Byrån gett rådgivning till ytterligare 73 personer. De flesta anmälningar har haft anknytning till Östergötland, men i vissa fall har vi fått in anmälningar från andra regioner.

Byrån använder från och med början av år 2008 den gemensamma definition för individärenden som utarbetats inom ramen för samarbetet inom Sveriges Antidiskrimineringsbyråer (SADB). De ärenden som inkommit har handlagts av juristerna på Byrån. Byrån handlägger i första hand ärenden med lokal eller regional förankring. Dock kan det uppkomma undantagsfall där Byrån handlägger ärenden som hamnar utanför Byråns upptagningsområde, men där Byråns jurister bedömer att det är av särskild vikt att utreda ärendet. Det innebär att personer som upplevt sig diskriminerade från en aktör i Östergötland eller som är bosatta i Östergötland har möjlighet att söka stöd och rådgivning hos oss vid särskilda drop-in tider. Det har även funnits möjlighet att kontakta Byrån per telefon, e-post eller via Byråns Facebook-sida.

Det minskade antalet anmälda ärenden till Byrån innebär inte att den juridiska verksamheten varit mindre belastad detta verksamhetsår i jämförelse med exempelvis förra året. Många av de ärenden som höjde antalet anmälningar för 2021 hade i stor utsträckning koppling till Covid-19 och upplevelser om att de dåvarande restriktionsreglerna var orättvisa. Ärendena under 2022 har varit kvalificerade ärenden och flera av dem har varit inom utbildningsområdet och ärenden som pågått under flera år vilket har inneburit krävande arbetsinsatser i utredningsarbetet.

Vidare har den juridiska verksamheten i år hanterat anmälningar där organisationer anmält upplevelser av diskriminering. Föreningarna som kontaktat Byrån var kulturföreningar där upplevelserna om diskriminering hade samband med etnicitet och religion. Dessa insatser betraktas som speciella situationer eftersom juridiska personer exempelvis ideella föreningar inte omfattas av diskrimineringskyddet.

Sammantaget visar ärendestatistiken att flest ärenden som anmäls har haft samband med diskrimineringsgrunderna etnicitet och funktionsnedsättning inom områdena arbetsliv, utbildning och övrig offentlig verksamhet.

Ärenden hos Diskrimineringsombudsmannen

Diskrimineringsombudsmannen är ansvarig myndighet för arbetet mot diskriminering. Därför är det en viktig del för Byrån att också vara insatt i DO:s arbete och arbetssätt. Under året har vi därför haft erfarenhetsutbyte, kompetensutveckling och samtal om arbetet mot diskriminering. Vi bedömer att dialogen och samarbetet med DO har fått en positiv utveckling. Vi ser också med försiktig optimism på det faktum att DO numera utreder och har ambition om att pröva fler ärenden i domstol.

Av den statistik som Byrån har tagit del av från DO för 2022 framgår att DO har fått in totalt 4456 anmälningar. Av dessa är 122 ärenden anmälningar inom Östergötland. Av samtliga anmälningar inom Östergötland är åtta av dem fortfarande under utredning hos DO.

3.2 Informations- och utbildningsinsatser

Information och utbildning är en central del av Byråns arbete med att förebygga diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter. Byråns informations- och utbildningsinsatser riktar sig både till personer som riskerar att utsättas för diskriminering och behöver känna till sina rättigheter, samt till arbetsgivare, tjänstemän i myndighetsutövning, skolpersonal med flera som riskerar och har makt att diskriminera.

Totalt har Byrån under 2022 utbildat och föreläst för 3130 personer (Bilaga 2). Utöver detta har Byrån även utfört utåtriktade informationsinsatser, bland annat genom informationsbord och därigenom nått ut till ytterligare 590 personer (Bilaga 3). Byrån har också genom projektet Koll på lagen utbildat och föreläst för sammanlagt 640 personer (se under 3.3 Projekt).

Under 2022 har Byrån genomfört utbildningsinsatser inom olika områden och för olika grupper. Nedan följer en närmre redogörelse.

- Förintelsens minnesdag

Byrån genomförde två föreläsningar till allmänheten, i samband med Linköpings respektive Norrköpings kommuns uppmärksammande av Förintelsens minnesdag. Utbildningen syftar till att klargöra vilka mekanismer som låg bakom Förintelsen, och hur dessa mekanismer kan ta sig uttryck idag. Föreläsningen hölls även för gymnasieskolor i Östergötland. Föreläsningen i Norrköping spelades in och videon publicerades på Byråns sociala kanaler men även på kommunens webb.

- Internationella kvinnodagen Linköping

I samband med Internationella kvinnodagen anordnade vi en föreläsning om "Kulturkrockar i allmänhet och för kvinnor i synnerhet". Föreläsningen genomfördes både i Linköping och i Norrköping. Utifrån ett kvinnoperspektiv och personlig erfarenhet berättade vår gästföreläsare bl.a. om första tiden i Sverige, missförstånd och krockar med oskrivna vardagsregler samt hur man kan hantera det.

- Dagen mot rasism

Den 21 mars arrangerades ett event med temat; *Barns utsatthet för rasism i skolan*. Byrån inledde med en introduktion om skolans ansvar vid diskriminering och resultat av aktuell forskning på området. Följt av ett panelsamtal där Byråns jurist samt Barn- och elevombudet i Norrköpings kommun svarade på frågor om hur barn som utsätts för rasism i skolan kan få upprättelse.

- Diskrimineringsrätt för ombudsmän och fackligt aktiva

En digital föreläsning som riktades till fackligt aktiva och där de kunde anmäla sig mot en anmälningsavgift. Syftet med utbildningen var att stärka de fackligas arbete med att utreda diskrimineringsärenden.

- Evikomp

Vi genomförde en digital inspirationsföreläsning för chefer i Östergötland, Trosa och Uppsala, samt en inspirationsföreläsning för chefer på plats i Söderköping. Sammanlagt genom våra utbildningar har vi under 2022 utbildat ca 243 personer.

- Utbildning av ambassadörer, för höjt deltagande i valet 2022

Byrån fick i uppdrag av ABF Norrköping genom deras Delmos-projekt *People take action* att utbilda ambassadörer/cirkelledare i att hålla cirklar inför valet. Byrån träffade ambassadörerna vid tre tillfällen och erbjöd en föreläsning om svensk demokrati och om att rösta. Syftet var att ambassadörerna inför valet skulle hålla egna cirklar utifrån materialet för målgrupper med lågt valdeltagande. Dessa

skulle nå genom ABF:s engagemang i Portalerna i Hageby, Ringdansen och Navestad.

- Informationsföreläsningar

Vi har haft en infoföreläsning för medlemsorganisationen DHR. Vi har haft en grundutbildning för Byggnads Öst, där de beslutade att bli medlemmar på Byrån.

- Föreläsningar till studenter på Liu

En digital föreläsning och frågestund för socionomstudenter under socionomprogrammets årliga workshopdagar där studenterna får träffa frivilligorganisationer och intresseföreningar.

- East Pride

Under East Pride i Norrköping arrangerade Byrån tillsammans med ABF en workshop på temat "Ta matchen för en inkluderande idrott". Workshopen innehöll grundläggande information om diskrimineringslagen med fokus på grunderna kön, könsidentitet/könsuttryck samt sexuell läggning. Normer med fokus på hetero- och cisnormer, normkritik och praktiska övningar med koppling till idrottslivet ingick också i workshopen.

- Hbtqia + för ABD:er

Utbildare på Byrån höll tillsammans med utbildare från två andra antidiskrimineringsbyråer en digital utbildning kring hbtqia+. Utbildningen hade efterfrågats av andra antidiskrimineringsbyråer som en kompetensutveckling och var en grundläggande föreläsning om begrepp, normer och bemötande, med interaktiva delar där det bland annat var fokus på diskrimineringsärenden som olika antidiskrimineringsbyråer drivit med koppling till grunderna könsidentitet/uttryck och sexuell läggning. Byråns jurist höll i ett pass om ärendet som Byrån drev mot Stockholms stad 2019.

- Utbildningsserie hbtqia i skola och förskola

I samband med Linköping Pride tog Byrån fram en utbildningsserie i fem delar riktad till personal inom skola och förskola. Utbildningen spelades in i samverkan med Linköpings kommun och kommer finnas tillgänglig för kommunens medarbetare under ett år på kommunens utbildningsplattform. Utbildningens innehöll delar om: begrepp, normer, minoritetsstress, skolans ansvar och bemötande.

- Linköping Pride

Under Linköping Pride arrangerades Pride house med föreläsningar och event på Konsert och kongress. Pride house organiserades av Region Östergötland och Byrån var med i planeringen. Byråns utbildare genomförde en föreläsning/workshop med temat *"HBTQIA i samhället. Vad säger lagen?"*. Workshopen byggde på två berättelser, baserade på verkliga fall, som kopplades ihop med diskrimineringslagen och andra lagar så som förtal, förolämpning, ofredande och hatbrott.

- Vad är demokrati? (Föreläsning på Norrköpings stadsmuseum)

Utbildare på Byrån höll en föreläsning med övningar för en ungdomsgrupp som bildats i samband med utställningen *"Medlöperi och motstånd"* på Norrköpings stadsmuseum. Utställningen berättar om nazismens utbredning och fortlevande i Norrköping med närområde. Föreläsningen belyste och lyfte flera olika perspektiv på vad demokrati är samt hur och vad vi behöver göra för att bevara och utveckla demokratin inför framtiden.

- Demokratiföreläsningar (Föreläsningar i samarbete med ABF Finspång och Mjölby)

Inför valet 2022 genomfördes två föreläsningar med fokus på Sveriges statsskick och hur man kan rösta och delta demokratiskt i svenska samhället. Föreläsningarna togs fram till ABF i Finspång och Mjölby och genomfördes på respektive stadsbibliotek. Vid föreläsningarna genomfördes även panelsamtal med representanter för partiernas politiker i kommunen, både från de styrande och oppositionspartier.

- Diskriminering och praktiskt arbete utifrån aktiva åtgärder

Ett föreläsningsspaket inleddes under september med grundskolan Ånestadskolan i Linköpings kommun. Där var fokus på grunderna i diskrimineringslagen och vad aktiva åtgärder innebär och hur de ska genomföras. Den fortsatta delen i detta föreläsningsspaket kommer att genomföras under januari 2023.

- Länsstudiedagen

Under Länsstudiedagen höll vi en föreläsning för gymnasielärare med fokus på hur skolor kan arbeta främjande och förebyggande för elever och lärares välmående. Föreläsningen innehöll en genomgång av diskrimineringslagen, minoritetsstress och praktiska metoder som kan användas i skolans aktiva åtgärdsarbete.

- Koll på jobbet

Under året har vi utbildat elever och lärare inom Koll på jobbets metoder och material. Bland annat har vi utbildat yrkeslärarstudenter på Linköpings universitet, för andra året i rad. Utbildningen bygger på Koll på jobbets material och innehåller övningar om diskrimineringslagen, samhällsstrukturer och arbetsmiljö.

På uppdrag av BYN (Byggbranschens yrkesnämnd) i Östergötland har vi även utbildat årskurs 3 på bygg- och anläggningsprogrammet från skolor i hela Östergötland. Eleverna fick grundföreläsning om diskrimineringslagen och diskutera fall.

Utbildning för elever har hållits på Refis i Stockholm, ett yrkesgymnasium för EI- och VVS-programmen. Under en dag utbildade vi fyra klasser genom workshops med fokus på jargonger och kränkningar.

På BYN's årliga yrkeslärarkonferens höll Byrån en utbildning med fokus på metodmaterialet. Det var främst lärare som deltog men även några rektorer och representanter från byggbranschen. Utbildningen var interaktiv med övningar från metodboken och fokuserade på praktiska verktyg för att jobba förebyggande mot diskriminering och skapa förutsättningar för arbetsplatslärande fri från diskriminering och kränkningar.

- Volontärföreläsningar

Volontärerna genomförde femininformationsföreläsningar för elever på introduktionsprogrammet på Kungsgårdsgymnasiet och för en samtalsgrupp inom ABF.

- Vårdförbundet - Utbildning för länets fackanslutna skolsköterskor

En halvdags föreläsning med start i diskrimineringslagens grunder kopplat till skolsköterskornas yrkesroll, om normer och normkritik, minoritetsstress och hur man kan förebygga det. Föreläsningen avslutades med en genomgång av aktiva åtgärder och praktiska tips på hur man kan arbeta i de olika stegen och hur man kan samverka med hela personalgruppen och eleverna.

- Fackförbundet Byggnads ungdomskonferens

Byrån genomförde en workshop med Unga byggare, medlemmar under 30 år i fackförbundet Byggnads. Workshopen innehöll föreläsning och övningar om diskrimineringslagen samt gruppdiskussioner kring normer och jargonger kopplat

till byggbranschen, samt med en visning av Koll på jobbets film Bängans bygge som var utgångspunkt för samtalet.

- Dagen mot diskriminering

Dagen mot diskriminering genomförde i Norrköping och i Linköping i november. Dagarna fokuserade på åldersdiskriminering med titeln "Årsrik i arbetslivet". Under dagarna genomfördes föreläsningar av Barbro Westerholm som utifrån sin erfarenhet och forskning presenterade hur årsrika i dag mår, hur normer kring åldrande ser ut och även hur årsrika engagerar sig på flera olika sätt efter den traditionella pensionsåldern.

Under arrangemanget genomfördes även workshops med fokus på att besvara och diskutera frågor kring hur synen på kompetens och kompetensutveckling och hur äldres kompetens och sociala arbetsmiljö kan utvecklas och tas till vara på. Deltagare under dagen representerade både arbetsgivare, intresseföreningar, anställda, fackligt aktiva, studenter på LiU och årsrika personer som inte längre lönearbetar.

Under en av dagarna genomfördes även en workshop av LiU studenter med fokus på att utveckla en tillgänglighetsanpassad tjänst/produkt/plats med fokus i dagens tema. Även Byrån själva deltog med informationsbord.

- Mänskliga rättighetsdagarna 2022 i Örebro

Mänskliga rättighetsdagarna arrangerads i Örebro under temat "Rätten till ett liv i trygghet och säkerhet". Detta är ett tillfälle för Byråns personal att kompetensutvecklas inom MR, att nätverka men också att själva vara med och bidra med kunskap och erfarenheter. I år höll vi i ett eget seminarium inom projektet Koll på lagen där vi berättade om projektet och visade upp hemsidan som ett viktigt verktyg. Besökarna fick även testa övningar och kunskaperna i vardagsjuridik. Utöver nämnda deltog även Byråns jurist i en workshop med fokus på hbtqia+ tillsammans med utbildare från andra antidiskrimineringsbyråer. Under workshopen presenterade de tips på verktyg som ger skolpersonal stöd i det praktiska arbetet med aktiva åtgärder mot diskriminering kopplat till hbtqia+.

3.3 Projekt

- Koll på lagen

Under 2022 har arbetet med Koll på lagen fortsatt och vi har därmed genomfört år två i projektet som finansieras av Allmänna arvsfonden. Projektet handlar om att stärka ungdomar med kunskap om vardagsjuridik och hur de praktiskt kan ta vara på sina rättigheter.

Under detta år har fokus varit att utveckla ett metodmaterial som utgår från ungdomars erfarenheter som framkom under projektets första år. I metodmaterialet ingår en interaktiv hemsida, fem kortfilmer, ett brädspel, en metodbok för fritidsledare samt annat informationsmaterial. Materialet har tagits fram i samverkan med ungdomar och fritidsledare i Linköping och Norrköping.

I Linköping framkom det under 2021 att ungdomarna på UngPuls hade behov och önskemål om specifika ämnen. I Berga arrangerade vi därför tre träffar under våren 2022 med fokus på arbetslivet. Under första träffen deltog Byråns jurist och pratade om diskrimineringslagen med fokus på arbetslivet. Unga Kris deltog under andra träffen och berättade om sina personliga resor in i, och ut ur kriminalitet. Under den tredje träffen gästades vi av Azad Pirooti, som berättade om sitt liv från kriminalitet till att bli en framgångsrik mäklare. På plats var också Arbetsmarknadscentrum med en syv och en arbetsmarknadskonsulent.

På UngPuls i Skäggetorp upplevde vi under första projektåret en frustration hos ungdomarna i att inte kunna påverka fritidsverksamheten och sitt bostadsområde i stort. För att fånga upp ungdomarnas intresse och behov skapades en planeringsgrupp med en handfull aktiva ungdomar. Resultatet blev "En dag för unga i Skäggetorp" i samarbete med Agora, UngPuls, ABF, Erikshjälpen, ungdomsombuden, valsamordnare, Världens mammor och Byråns ordinarie verksamhet. Under dagen erbjöds olika aktiviteter så som dansworkshop, ansiktsmålning, quiz och andra kreativa aktiviteter. Dessutom hölls ett panelsamtal med inbjudna politiker som fick svara på ungdomarnas och övriga besökares frågor. Evenemanget var välbesökt med deltagare i alla åldrar.

I projektet har vi också haft ett samarbete med Yalla rösta, tre unga vuxna som under en period arbetade som ungdomsambassadörer på UngPuls. Inför valet arrangerade Yalla rösta evenemang i Ryd, Skäggetorp och Berga, med syfte att öka valdeltagandet i områdena och Koll på lagen fanns på plats under dessa dagar.

I framtagandet av metodmaterialet under året har vi också kontinuerligt testat de olika övningarna och metoderna på fritidsgårdar och mötesplatser. I Linköping har samarbetet med UngPuls varit lite utmanande vilket har begränsat våra möjligheter att testa metodmaterialet där i jämförelse med Norrköping. Därmed har metodmaterialet testats i mindre utsträckning i Linköping än i Norrköping. Däremot har vi under året haft gott samarbete med Bollihop (KFUM) som till stor del varit delaktiga i metodmaterialet, främst genom en av filmerna som handlar om rasism inom fotbollen. Ungdomarna i Bollihop har gett feedback på manus samt deltagit som statister och skådespelare i filmen.

I Norrköping har vi under andra projektåret haft fortsatt samarbete med Mångfaldshuset, Frinavet och Borgsmo, där vi träffat ungdomar och testat metodmaterialet. Samarbetet med Mångfaldshuset sticker ut som lite extra positivt då personalen är väldigt tillmötesgående, engagerade och kommer med egna idéer kring projektet. Bland annat har personalen uppmärksammat ett ökat problem med kränkningar på nätet och bett oss om hjälp med informationsmaterial, vilket resulterade i affischer om lagar på nätet att sätta upp på fritidsgården.

Vi har också sett ett ökat intresse från andra fritidsgårdar i Norrköping, bland annat har vi utbildat personal på Hageby Hus och haft workshop i deras öppna verksamhet för 10-12åringar. Personalen på Hageby Hus har också rådfrågat oss kring problematik bland ungdomarna och därefter använt övningar från vår hemsida för att jobba med frågorna tillsammans med ungdomar.

Utöver de kommunala fritidsverksamheterna har vi även haft samverkan med FF Jaguar. I projektet har vi utbildat aktiva i föreningen i frågor som rör diskriminering och andra kränkningsbrott som kan förekomma inom idrotten. Under året släppte vi också en rapport om rasism inom idrotten, som bygger på intervjuer med spelare, tränare och styrelsemedlemmar i FF Jaguar.

I Linköping har vi under året främst haft utåtriktade, större evenemang med fokus på informationsspridning, medan vi i Norrköping arbetat framför allt med mindre grupper för utveckling och fördjupning av projektet.

Genom våra utbildningar, workshops och utåtriktade evenemang har vi under projektets andra år utbildat sammanlagt ca 420 barn och ungdomar, och 220 vuxna.

- **ADAB (Antidiskriminering för arbetsgivare med Byrån)**

I juni 2022 beviljades Byrån medel från MUCF till projektet Adab, Antidiskriminering för arbetsgivare med Byrån. Namnet Adab kan också läsas på arabiska med betydelsen gott uppförande. Genom projektet stärker vi vårt arbete med att utbilda inom aktiva åtgärder med fokus på det förebyggande arbetet mot diskriminering på grund av etnicitet och religion. Byrån valde att söka projektet med inriktning på islamofobi då vi identifierat det som en viktig faktor både i ärendehantering och i utbildningsverksamheten. I projektet samlar vi kunskap om hur islamofobi kan komma till uttryck i arbetslivet och undersöker arbetsgivares förutsättningar i det förebyggande arbetet.

Projektet startades i augusti 2022 och under hösten har vi genomfört en studiecirkel med deltagare som hade erfarenheter från arbetslivet och identifierade sig själva som muslimer. Under cirkelns tre träffar fick deltagarna kännedom om diskrimineringslagens skydd och fick diskutera social arbetsmiljö i utgångspunkt från egna erfarenheter, en film om mikroaggressioner (film Byrån tagit fram inom Evikomp) samt utifrån teori om gruppdynamik. Deltagarna fick med sig nya kunskaper och fick även bolla egna erfarenheter och funderingar med Byråns jurist. Cirkeln gav exempel på hur arbetsplatser kan förbättra sitt arbete för inkludering och en särskild lärdom är hur farhågor om repressalier påverkar benägenheten att anmäla diskriminering eller påtala brister i arbetsmiljö.

Under hösten initierades rekrytering till referensgruppen bestående av chefer genom samverkan med Linköpings kommun, Norrköpings kommun, Byggföretagen, Östsvenska Handelskammaren samt genom Byråns egna kontakter. Processen har visat på arbetsgivares förutsättningar att ta in utbildningar och medverka i projekt och lett till att vi utvecklat referensgruppens roll i projektet till en genomförbar modell, det vill säga att rollen inte innebär för stora åtaganden för deltagarna.

Vi har även en dialog och utbyte kring möjligheten att följa upp resultatet av projektets utbildningsinsatser med fokus på attityder mot muslimer med Ali Ahmed, professor vid Linköpings Universitet.

En rekrytering till uppdraget att spela in en voice-over till en kampanjfilm har genomförts och rollerna har tillsatts av två skådespelare. Ett första utkast till manus levererades i november 2022 till Hamrén webbyrå som har i uppdrag att ta

fram en illustrerad film till kampanjen som riktar sig till arbetsgivare. Det ska bli en 3 min långfilm som inspirerar till arbete för inkludering och mot en islamofobisk jargong på arbetsplatser. Filmen kommer att lanseras våren 2023.

4. Samarbeten och arrangemang

4.1 Samarbeten lokalt

Byrån har under verksamhetsåret 2022 haft flera lokala samarbeten. Ett av dem som vi vill lyfta särskilt är samarbetet inom projektet Evikomp som ägas av Linköpings kommun. Som tidigare redogjorts har Byrån inom detta samarbete ursprungligen haft ett utbildningsuppdrag där vi har tagit fram sju olika s.k. diskrimineringsspår. Det goda samarbetet har dock resulterat i att vi dels har fått förnyat förtroende flera år i rad, men också ett utökat förtroende att ta fram nya spår, dels inom digital delaktighet för LSS-verksamheter men också inom våld på arbetsplatsen.

Samarbetet inom Evikomp har också haft andra givande utfall. Genom våra samtal, genom våra besök på flera arbetsplatser runtom i Östergötland har gjort att vi har kunnat identifiera sådant som inte fungerar väl i verksamheterna. Vi har kunnat påtala detta och vi har fått en mycket god feed-back från cheferna med ansvar för detta. Detta samarbete ger även Byrån en unik inblick i verksamheterna och bidrar därmed till ökad förståelse för diskriminering, arbetsmiljö, utmaningarm.m.

Ett annat lokalt samarbete vi vill lyfta särskilt är samarbetet med fotbollsklubben FF Jaguar inom projektet Koll på lagen. FF Jaguar är egentligen inte en verksamhet som är tänkt att vara med projektet, men som vi ändå kom i kontakt med och som efterfrågade utbildning av oss. Vi utbildade aktiva i föreningen samt släppte en rapport om rasism inom idrotten som utgår från intervjuer med spelare, tränare och styrelsemedlemmar i FF Jaguar. Efter genomförd utbildning med förningen noterade vi att de började direkt applicera kunskaper och verktyg från vår utbildning. Detta visar på behovet och att vår kunskap gör verklig skillnad ute i verksamheterna.

Andra viktiga lokala samarbeten är exempelvis med fritidsverksamheterna Mångfladshuset, Frinavet, Borgsmo. Vidare har samarbetet med Bollihop varit givande och tillfört mycket till projektet.

Vi ser också samarbetet med ABF i Norrköping som betydelsefullt. Under 2022 innebar det även ett särskilt utbildningsuppdrag inom deras projekt *People take action* vilket var betydelsefullt och högst aktuellt inför valet 2022.

4.2 Samarbeten regionalt

Byrån mot diskriminering har hela Östergötland som upptagningsområde och målet är därför att fungera som en naturlig samarbetspart i diskrimineringsfrågor i regionens alla kommuner. I dagsläget har Byrån ett formellt samarbete med två kommuner, Norrköping och Linköping, men hoppas på sikt att kunna etablera formella samarbeten med flera kommuner. Utöver kommunerna har Byrån även samarbetat med Region Östergötland genom Evikomp.

Byrån ingår även i ett regionalt nätverk för att uppmärksamma minnesdagen av Förintelsen. Nätverket samordnas av Länsstyrelsen i Östergötland, och i den ingår flera kommuner och organisationer som årligen diskuterar olika sätt att samordna och uppmärksamma minnesdagen av Förintelsen.

4.3 Samarbeten nationellt

På nationell nivå samarbetar Byrån med framför allt Diskrimineringsombudsmannen och med övriga antidiskrimineringsbyråer i Sverige. Med nämnda aktörer har Byrån kontinuerliga samtal samt kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte. Samarbetena är givande eftersom det ger byrån möjlighet att få en annan inblick i arbetet men också att vi formellt stärks med nya kunskaper och erfarenheter.

5. Kommunikation och marknadsföring

Ett av byråns viktigaste ansikten utåt är vår hemsida www.diskriminering.se. Hemsidan är tillgänglig, informativ och aktuell. Hemsidan uppdateras kontinuerligt så att besökare ska vara uppdaterade på vad som händer i vår verksamhet och på diskrimineringsområdet i stort. Varje termin har också

nyhetsbrev skickats ut till medlemmar, medlemsorganisationer och andra intresserade i samma syfte.

5. 1 Gemensam kommunikationskampanj med antidiskrimineringsbyråer i Sverige

Mot bakgrund av att 2022 var ett valår ville antidiskrimineringsbyråerna göra en gemensam kampanj för att uppmärksamma diskrimineringslagen och byråernas existens som stöd för den som blivit utsatt för diskriminering. Målet var att ämnena som togs upp i kampanjen skulle bli aktuella samtal. Vårt gemensamma budskap var att diskriminering sker, trots att lagen finns och att vi alla behöver ta gemensamt ansvar. Kampanjbilderna tog upp var och en av de sju diskrimineringsgrunderna samt två diskrimineringsformer. På bilderna var exempel på diskriminering och till alla bilderna fanns en förklarande text, uppmaning att följa lagen och information om att kontakta en antidiskrimineringsbyrå vid behov. Tillsammans arbetade en kommunikationsgrupp fram ämne, text och bild. Det togs också fram bakgrundsfakta till varje inlägg. Totalt blev det nio inlägg på Facebook. Nio olika byråer fick i uppdrag att publicera en bild var på Facebook, varifrån de andra byråerna delade bilden till sina konton. Varje byrå kunde också publicera bilderna på sitt eget Instagram konto. På Facebook nådde kampanjen 1170 konton och 1753 personer.

5.2 Byrån i media

Byrån har sedan flera år haft en strategisk och medveten marknadsföringsplan med syfte att synliggöra vårt arbete och att öka kunskapen om diskriminering. Under 2022 har Byrån gjort olika inlägg i media bland annat genom debattartiklar och insändare. Byrån mot diskriminering har etablerat en god kontakt med medier och blir ofta kontaktade för kommentarer eller faktaunderlag vid frågor eller händelser som berör diskrimineringsområdet.

Byrån har bland annat medverkat i artiklar med rubrikerna;

- Rasism inom fotbollen; intervju med P4 Östergötland om Byråns rapport.
- Fortsätt göra din röst hörd även efter valet! Artikel i Corren.
- Årsrik i arbetslivet på Dagen mot diskriminering; intervju med P4 Östergötland.

- Ser vi paralleller till Förintelsen idag? Intervju med Landets fria tidningar.
- Regeringen undergräver rättssäkerheten; artikel i Altinget i samarbete med 15 antidiskrimineringsbyråer.
- Skolan behöver göra mer för att motverka rasism; Artikel i NT.

Att vara med i lokal, regional och nationell dagspress och media är även ett sätt att opinionsbilda och att vara en röst i ämnen och frågor som berör mänskliga rättigheter och individers tillgång till rättvis. På detta sätt kan vi också organisera oss tillsammans med andra organisationer och aktörer inom frågor och ämnen som berör individers mänskliga rättigheter.

Som framgått arbetar Byrån även med olika sociala medier kanaler (Instagram, Facebook, LinkedIn) för att sprida information om oss och om diskriminering. Statistiken visar att vi har en stor räckvidd med våra opinionsbildande inlägg. Genom Facebook hade vi en räckvidd på 20 817 konton, på Instagram 8 434 och LinkedIn med 188 besök.

6. Medlemmar

Byrån mot diskriminering har 12 lokala/regionala medlemsorganisationer samt 14 privatpersoner som medlemmar. Bland dessa finns, funktionsrättsföreningar, pensionsföreningar, kyrkor och församlingar, fackföreningar, intresseorganisationer med mera.

6.1 Volontärverksamhet

Byrån har under 2022 startat upp volontärverksamheten efter uppehållet p.g.a Covid-19 pandemin. Vi har utbildat en ny grupp med volontärer och även bjudit in volontärer som varit aktiva under pandemin. Totalt blev det 5 som utbildades eller blev aktiva igen efter uppstarten av verksamheten i augusti, 2022.

Volontärerna har träffats en gång i månaden för att samlas och planera upp kommande träffar med fokus på fortbildning t.ex. inom att tala inför publik, diskussioner kring hur samhällsdebatten idag kan upplevas som mer frikopplad från fakta och information. Under hösten anordnades en fortbildning inom HBTQIA+ och ärendehantering kring verkliga fall.

För att nå ut till fler personer har Byrån under våren och tidig höst annonserat i både sociala medier, genom affischer på bibliotek, möteslokaler, vårdcentraler, skolor/universitet m.fl. Varje månad, under hösten har volontärerna stått med informationsbord på Linköpingsbibliotek. Informationsbord arrangerades i samband med dagen mot diskriminering, Linköping Pride, En dag för unga i Skäggetorp m.fl.

Som en del i en kampanj att engagera fler att bli volontärer under starten av 2023 presenterade volontärerna sig på sociala medier under slutet av 2022, och berättade om varför de blivit volontärer på Byrån och för att visa hur en kan engagera sig som volontär. Vi har gått ut med affischer på allmänna platser runt om i Östergötland, t.ex. Finspång, Mjölby, Motala, Norrköping, Linköping, Vadstena.

Sedan uppstarten har volontärerna genomfört fem (5) egna tillfällen med informationsbord, genomfört sex (6) informations föreläsningar samt nått ut till ca 250 personer.

Bilaga 1. Statistik ärenden

Sammanställningen avser ärenden fr.o.m. 2022-01-01 – 2022-01-01. Siffrorna är avrundade till närmaste heltal. Byrån har under året hanterat sammanlagt 104 ärenden med anknytning till Östergötland (se specifikation nedan).

Kontakter som Byrån haft med enskilda personer inom ärendehantering.
Kontakterna är uppdelade efter så kallade rådgivningsärenden och insatsärenden.

Typ av kontakt	Man	Kvinna	Totalt antal
Rådgivningsärende	45	28	73
Insatsärende	13	18	31
Totalt	58	46	104

Hur kontakterna inom ärendehantering har avslutats (alternativt fortfarande pågår).

Typ av resultat under året	Antal
Utan vidare insats/nedlagt	35
Hänvisat vidare till annan organisation/myndighet	30
Antal förlikningar/lokala lösningar	31

Dom/offentligt beslut	1
Kontakten/ärendet pågår ännu	6
Övriga	1
Totalt	104

Samhällsområde	Antal
Arbetsliv	35
Bostad	6
Offentlig verksamhet	11
Utbildning	26
Varor och tjänster	14
Vård och omsorg	6
Annat	6
Totalt	104

Diskrimineringsgrund	Antal
Etnisk tillhörighet	33
Funktionsnedsättning	24
Kön	9
Könsidentitet/könsuttryck	4
Religion	9
Sexuell läggning	0
Ålder	3
Annat	22
Totalt	104

Datum	Typ av insats	Beställare	Delt
-------	---------------	------------	------

Bilaga 2. Statistik utbildningsinsatser

2022-01-17	Utbildning om diskrimineringslagen	Haga gymnasiet	20	
2022-01-27	Föreläsning Rasism då och nu, Webb	Norrköpings kommun	158	
2022-01-27	Typ av insats	Beställare		Delt.
2022-05-27	Föreläsning om Rasism då & nu, Antidiskrimineringsbyråer	Agora/Linköpings kommun	13	35
2022-02-08	Utbildning för cirkelledare, Demokrati i Sverige	ABF, People take action	9	
2022-02-10	Införeläsning Språkintröduktion	Norrköping	35	
2022-02-15	Utbildning för cirkelledare, Demokrati i Sverige	ABF, People take action	7	
2022-07-17	Rasism då och nu	KF-utbildning Norrköpings kommun	20	
2022-02-22	Utbildning för cirkelledare, Demokrati i Sverige	ABF, People take action	9	
2022-03-01	Info till Socionomstudenter	Linköpings universitet	17	
2022-03-08	Föreläsning i samband med Internationella kvinnodagen	Byrån	50	
2022-03-11	Föreläsning i samband med Internationella kvinnodagen	Byrån	15	
2022-03-15	Diskrimineringsrätt för ombudsmän	Byrån	1	
2022-03-18	Inspirationsföreläsning chefer Evikomp	Evikomp	40	
2022-03-21	Föreläsning och panelsamtal, FN-dagen mot rasism	Byrån	11	
2022-03-24	Grundutbildning diskrimineringslagen	Kungsgårdsgymnasiet	20	
2022-04-06	Inspirationsföreläsning chefer Evikomp	Evikomp	18	
2022-04-21	Införeläsning för DHR	DHR Norrköping	20	
2022-04-27	Införeläsning If Metall	If Metall	10	
April tom juni	ADB:ernas gemensam kampanj "Diskriminering sker"	Facebook, Instagram	1753	
2022-05-17	Grundföreläsning Byggelever	Byggföretagen	180	
2022-05-24	HBTQ och idrott, Eastpride	Norrköping	4	

2022-08-11	Föreläsning ungdomsgrupp	Norrköpings stadsmuseum	7
2022-08-23	Föreläsning: Demokrati i Sverige, att rösta och delta	ABF i samarbete m Byrån	5
2022-08-24	Föreläsning: Demokrati i Sverige, att rösta och delta	ABF i samarbete m Byrån	4
2022-09-01	Föreläsning: HBTQIA i samhället. Vad säger lagen? (Pride House Linköping)	Linköpings kommun	17
2022-09-15	Uppstartsföreläsning: Grunderna i DL och aktiva åtgärdsarbetet	Ånestadsskolan Linköping	60
2022-10-06	Utbildning om DL och minoritetsstress	Länsstudiedagarna 2020/Katedralskolan	30
2022-06-12	Utbildning Koll på jobbet för yrkeslärarstudenter	Linköpings universitet	33
2022-10-13	Volontärföreläsning	Kungsgårdsgymnasiet	15
2022-10-20	Volontärföreläsning	Kungsgårdsgymnasiet	25
2022-10-27	Utbildning m material från Koll på jobbet	RefisStockholm	55
2022-11-02	Utbildning: Diskriminering, minoritetsstress och aktiva åtgärder för skolsköterskor	Vårdförbundet	35
2022-11-03	Utbildning i DL och jargonger för Byggnads	Byggnads/Unga byggare	15
2022-11-08	Utbildning Koll på jobbet för yrkeslärare	BYN (Byggbranschens yrkesnämnd)	57
2022-11-10	Dagen mot diskriminering i Norrköping	Norrköpings kommun & Byrån	25
2022-11-17	Workshop kring Koll på lagen	MR dagarna i Örebro	29
2022-11-18	HBTQIA i skolan	MR dagarna i Örebro	20
2022-11-23	Dagen mot diskriminering	Linköpings kommun & Byrån	10
2022	Evikomp under hela året	Östergötland	243
Total antal deltagare (ca)			3130

Bilaga 3. Statistik utåtriktade evenemang

Datum	Event	Delt.
2022-05-21	En dag för unga i Skggetorp/Borkbord om demokrati. Byråns event genom Koll på lagen.	350
2022-08-05	Infobord på Jalla röstas event i Ryd	60
2022-08-08	Infobord om Jalla röstas event i Berga	40
2022-08-10	Infobord om Jalla röstas event i Skäggetorp	100
2022/08/31 -		
2022/09/01	Infobord Pride House Linköping	40
Total antal deltagare (ca)		590